

Людмила Миколаївна КОМАРНІЦЬКА,

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри психології, реабілітації та адаптації,
Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»
E-mail: kob-1974@ukr.net
ORCID: 0000-0002-6742-8314

Надія Василівна СЛЮСАР,

кандидат ветеринарних наук, доцент,
доцент кафедри інклюзивної освіти, реабілітації та гуманітарних наук,
Навчально-реабілітаційний заклад вищої освіти
«Кам'янець-Подільський державний інститут»
E-mail: slusar.nadin@gmail.com
ORCID: 0000-0002-0956-4430

ЕМОДЗІ ЯК СОЦІАЛЬНІ СИГНАЛИ: НОВА МОВА МІЖСОБИСТІСНОГО СПІЛКУВАННЯ

Анотація. Вступ. У цифровому спілкуванні значна частина взаємодії відбувається у коротких повідомленнях, де обмежено представлені невербальні підказки – інтонація, міміка, жести. За таких умов емодзі стають функціональними маркерами, які допомагають кодувати емоційний тон висловлювання, уточнювати намір автора, узгоджувати рівень близькості та ввічливості, а також зменшувати ризик неоднозначного прочитання. Вони діють як соціальні сигнали, що підтримують координацію смислів між співрозмовниками та забезпечують збереження соціального «тепла» у письмових взаємодіях. Водночас варіативність інтерпретації емодзі зумовлює потребу аналізувати їх як нову мову взаєморозуміння.

Мета роботи. Теоретично обґрунтувати розуміння емодзі як системи соціальних сигналів у міжособистісному спілкуванні та розкрити механізми їх впливу на інтерпретацію повідомлень, керування враженням, формування довіри, вираження підтримки й дотримання комунікативних норм у цифрових каналах.

Наукова новизна. Запропоновано інтегративне трактування емодзі як напівстандартизованого репертуару знаків, що поєднує семантичну (позначення змісту), прагматичну (позначення наміру) та реляційну (конструювання стосунків) функції. Уточнено контекстну природу значення емодзі: воно формується на перетині платформи й способу відображення, культурних конвенцій, ситуаційної мети повідомлення та попередньої історії взаємодії партнерів. Обґрунтовано, що емодзі виконують роль керованих сигналів самопрезентації, коригуючи інтерпретацію без зміни фактичного змісту повідомлення, і водночас можуть бути джерелом непорозуміння за відсутності спільних конвенцій.

Висновки. Емодзі доцільно розглядати як нову мову соціальної координації цифрового діалогу: вони кодують ставлення, наміри та межі взаємин, підвищують точність інтерпретації тексту й зменшують імовірність конфліктних читань. Їхня ефективність залежить від узгоджених норм і спільного контексту, тому ключовими є чутливість до адресата, доречність добору знаків і врахування платформних відмінностей відображення. Перспективним напрямом є емпіричне дослідження впливу емодзі на довіру, взаємну підтримку та взаєморозуміння в освітніх, професійних і повсякденних комунікаціях.

Ключові слова: емодзі, соціальні сигнали, цифрова комунікація, іллокутивна сила, ввічливість, соціальна дистанція, підтримка.

Liudmyla Mykolaivna KOMARNITSKA,
Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor of the Department of Psychology,
Rehabilitation and Adaptation,
Educational and Rehabilitation Institution of Higher Education
“Kamianets-Podilskyi State Institute”
E-mail: kob-1974@ukr.net
ORCID: 0000-0002-6742-8314

Nadiia Vasylivna SLIUSAR,
Candidate of Veterinary Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department
of Inclusive Education, Rehabilitation and Humanities,
Educational and Rehabilitation Institution of Higher Education
“Kamianets-Podilskyi State Institute”
E-mail: slusar.nadin@gmail.com
ORCID: 0000-0002-0956-4430

EMOJIS AS SOCIAL SIGNALS: A NEW LANGUAGE OF INTERPERSONAL COMMUNICATION

Abstract. Introduction. *In digital communication, a substantial share of interaction takes place through short messages, where nonverbal cues—intonation, facial expressions, and gestures—are only minimally represented. Under these conditions, emojis become functional markers that help encode the emotional tone of an utterance, clarify the sender’s intent, coordinate levels of closeness and politeness, and reduce the risk of ambiguous interpretation. They operate as social signals that support the coordination of meanings between interlocutors and help preserve social “warmth” in written exchanges. At the same time, variability in emoji interpretation necessitates analyzing them as a new language of mutual understanding.*

Purpose of the study. *To theoretically substantiate the understanding of emojis as a system of social signals in interpersonal communication and to reveal the mechanisms through which they influence message interpretation, impression management, trust formation, the expression of support, and adherence to communicative norms in digital channels.*

Scientific novelty. *An integrative interpretation of emojis is proposed as a semi-standardized repertoire of signs that combines semantic (content marking), pragmatic (intent marking), and relational (relationship construction) functions. The contextual nature of emoji meaning is specified: it emerges at the intersection of the platform and rendering mode, cultural conventions, the situational purpose of the message, and the prior interaction history of the communicative partners. It is argued that emojis function as controllable self-presentation signals that adjust interpretation without changing the factual content of the message, while also potentially becoming a source of misunderstanding in the absence of shared conventions.*

Conclusions. *Emojis should be viewed as a new language of social coordination in digital dialogue: they encode attitudes, intentions, and relational boundaries, increase the accuracy of text interpretation, and reduce the likelihood of conflict-prone readings. Their effectiveness depends on shared norms and a common context; therefore, sensitivity to the addressee, appropriate sign selection, and consideration of platform-specific rendering differences are crucial. A promising direction is empirical research on the impact of emojis on trust, mutual support, and mutual understanding in educational, professional, and everyday communication.*

Key words: *emojis, social signals, digital communication, illocutionary force, politeness, social distance, support.*

Вступ. Стрімка цифровізація суспільства та поширення онлайн-комунікації суттєво трансформували форми міжособистісного спілкування. У віртуальному просторі, де відсутні невербальні сигнали безпосередньої взаємодії (міміка, жести, інтонація), емодзі набули функції соціальних сигналів, що компенсують емоційний і контекстуальний дефіцит письмового мовлення. Вони дедалі частіше використовуються не лише в неформальному спілкуванні, а й у професійній, освітній та міжкультурній комунікації.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що емодзі виконують важливу регулятивну роль у взаємодії між людьми: передають емоційний стан, наміри, ставлення до співрозмовника, допомагають уникати комунікативних непорозумінь або, навпаки, можуть їх посилювати. Особливо значущим є аналіз емодзі як універсальних, але водночас культурно зумовлених знаків, інтерпретація яких залежить від соціального контексту, віку, професійного середовища та рівня цифрової компетентності користувачів.

У сучасних умовах гібридної та дистанційної взаємодії, що посилилася внаслідок глобальних криз і воєнних викликів, емодзі стали інструментом підтримки соціальних зв'язків, емоційної близькості та психологічної стабільності. Водночас недостатня наукова увага до їх соціально-психологічних функцій ускладнює розуміння нових форм символічної комунікації. Тому дослідження емодзі як нової мови міжособистісного спілкування є актуальним і необхідним для глибшого осмислення сучасних комунікативних практик та розвитку цифрового етикету.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних міждисциплінарних роботах емодзі вже розглядаються як повноцінні паралінгвістичні маркери цифрового спілкування, що уточнюють іллокутивну силу висловлювання та знімають неоднозначність тексту: це системно показано у класичній прагматичній лінії Е. Дреснера та С. Герінга (емоційні індикатори, конвенційні значення, індикатори іллокутивної сили) [6]. Експериментальна психологія комунікації підтверджує соціально-сигнальну функцію емодзі: у межах моделі EASI емодзі підсилюють сприйняту емоційність і валентність та допомагають дискурсивній дезамбігації (роботи Т. М. Ерле). Окремо доведено, що емодзі беруть участь у передаванні специфічних емоцій (дослідження Т. Гольгравес). Європейський внесок також проявляється у створенні мовнезалежних ресурсів для аналізу емоційного забарвлення емодзі на багатомовних корпусах (13 європейських мов) у роботі П. Новак, Дж. Смайлович, Б. Слубан [8]. На рівні техніко-соціальних бар'єрів показано, що однакові емодзі можуть сприйматися по-різному через відмінності рендерингу на платформах [9]. У новіших роботах емодзі вже прямо пов'язуються з соціальними оцінками у формальній взаємодії (компетентність/доречність у робочих повідомленнях), що актуалізує межі «нової мови» у професійних контекстах [5].

В українській гуманітаристиці емодзі впевнено описуються як знакові одиниці цифрового дискурсу з прагматичними функціями маркування комунікативних намірів, емоційної виразності, регуляції діалогу та проявів культурної ідентичності [1, с. 144]. Дослідження також фіксують релевантність емодзі для судової / експертної лінгвістики як носія прагматичного змісту та інтерпретаційних ризиків [3, с. 121]. Окремо розглядаються етичні виміри та роль емодзі у мережевій комунікації [2].

У наявних працях вже обґрунтовано функції емодзі як соціальних сигналів, але недостатньо розкрито саме механізми узгодження значень у парі/групі співрозмовників. Дослідження зосереджується на тому, як емодзі калібрують близькість, ввічливість, підтримку та межі допустимого у різних типах стосунків (друзі, викладач–студент, керівник–підлеглий) і як це корелює з моделлю EASI та прагматикою іллокутивної сили. Окремою не вирішеною ділянкою залишається платформна варіативність (різний рендеринг і, як наслідок, різний соціальний ефект одного й того самого емодзі) саме для україномовних користувачів та локальних комунікативних норм. Недостатньо описано й межі доречності емодзі у формальних взаємодіях та їхній вплив на соціальні оцінки адресанта (компетентність/професійність), що вимагає окремого фокуса.

Мета дослідження полягає в науковому обґрунтуванні емодзі як системи соціальних сигналів у цифровій міжособистісній комунікації та у виявленні механізмів їх впливу на інтерпретацію змісту повідомлень, передачу емоційної валентності, позначення комунікативного наміру, регуляцію соціальної дистанції й норм ввічливості, а також на зниження/посилення неоднозначності та ризиків непорозуміння в різних контекстах взаємодії.

Виклад основного матеріалу дослідження. Емодзі в цифровому листуванні виконують роль прагматичних модифікаторів: вони змінюють те, як саме має бути прочитаний мовленнєвий акт (наприклад, чи є прохання «м'яким», чи репліка – жартом, чи оцінка – підтримкою). У прагматичному підході емодзі/емотикони описуються як маркери іллокутивної сили: вони вбудовуються в текст подібно до пунктуації й сигналізують адресатові намір (іронія, пом'якшення, дружній тон), а в робочому листуванні можуть працювати як «пом'якшувачі» директивів і «маркери солідарності», які знижують ризик сприйняття повідомлення як надто вимогливого [4].

Це прямо корелює з логікою моделі EASI: будь-який емоційний сигнал у взаємодії впливає на реакції адресата через два канали – (1) інференції (що це означає про намір, стосунки, норму) та (2) афективні реакції (які емоції викликає й чи зростає симпатія / довіра). Важливо, що сила цих каналів залежить від доречності сигналу та від того, наскільки адресат «обробляє інформацію» (уважно інтерпретує) чи реагує більш автоматично; тому той самий емодзі може або підсилити взаєморозуміння, або запустити негативні висновки про порушення меж і статусних ролей [11].

У дружніх стосунках емодзі найчастіше «калібрують» близькість і підтримку через підсилення сприйнятої залученості: експериментально показано, що повідомлення з емодзі оцінюються як більш responsive (уважні/чуйні), а ця сприйнята чуйність статистично пов'язана з вищими оцінками близькості та задоволеності взаєминами. Окремо підтверджено, що емодзі можуть сигналізувати соціальні наміри (зокрема дружню інтенцію) і тим самим зменшувати неоднозначність «як мене тут розуміти», тобто працюють переважно через інферентивний канал EASI, підкріплений позитивною афективною реакцією [10].

У взаєминах «викладач–студент» емодзі виступають інструментом тонкого балансування між підтримкою та авторитетом: вітальні листи викладача з емодзі стабільно підвищують сприйняття турботи, близькості/іммедіатності та симпатії, але водночас можуть знижувати оцінки компетентності й довіри, тобто «зсувають» комунікацію в бік менш формальної рамки. У термінах EASI це виглядає як компроміс між афективним вирашем (теплота, залученість) і ризиком інференцій про недоречність сигналу в статусно-асиметричній ситуації [12].

У стосунках «керівник–підлеглий» емодзі найпомітніше задають межі допустимого: у формальному контексті «усміхнені» емотикони можуть знижувати сприйняту компетентність відправника та навіть послаблювати готовність адресатів ділитися інформацією у відповіді (ефект «професійного ризику»). Паралельно в дослідженнях лідерської комунікації емодзі здатні підвищувати оцінки приємності/ефективності керівника в окремих груп адресатів, але цей ефект є умовним і чутливим до контексту – тобто працює рівно настільки, наскільки емодзі читаються як доречний соціальний сигнал, а не як порушення статусної дистанції [7].

Європейські й українські дані добре доповнюють одне одного: у великому європейському багатомовному корпусі показано, що емодзі мають вимірювані емоційні «профілі» (з перевагою позитивних), причому рейтинг їхньої полярності є відносно стабільним між 13 європейськими мовами – це створює базу для порівняння норм близькості/ввічливості між культурами. В українських студіях емодзі послідовно описуються як маркери комунікативних намірів, емоційної виразності, регуляції діалогу та культурної ідентичності, що прямо підтримує ідею «нової мови» соціальних сигналів у локальних практиках; а європейські прагматичні підходи до комп'ютерно-опосередкованого дискурсу показують, що такі маркери системно залучаються для ввічливості та підтримання взаємин у командній взаємодії.

Таблиця 1 демонструє, що емодзі працюють як прагматичні маркери, які змінюють іллокутивну силу повідомлення (пом'якшують директиви, підсилюють підтримку, задають тон) і водночас сигнализують соціальну дистанцію та межі доречності в трьох типах взаємодій: дружній, освітній та робочій.

Таблиця 1

Емодзі як соціальні сигнали у різних типах стосунків: калібрування близькості, ввічливості, підтримки та меж допустимого

Тип стосунків	Приклади емодзі (типові сигнали)	Домінантна соціальна функція	Як змінюють іллокутивну силу (що «робить» репліка)	Що найчастіше калібрують	Ризик порушення меж
1	2	3	4	5	6
Друзі		Підсилення близькості, гумору, спільності	Директиви та прохання («скинь...», «пішли...») звучать як дружня пропозиція; експресиви (радість / співпереживання) стають виразнішими; іронія позначається без конфлікту	Близькість, підтримка, «свій / своя» рамка	Низький: можливі двозначність або «занадто» фамільярний тон
Викладач – студент		Підтримка контакту при збереженні формальності	Оцінка / порада подається м'якше; інструкція («надішліть», «виконайте») виглядає менш загрозливою для «обличчя» адресата; ✅ / 📌 структурують вимогу та зменшують невизначеність	Ввічливість, підтримка, зрозумілість вимог	Середній: надлишок «теплих» емодзі може знижувати відчуття офіційності/серйозності

1	2	3	4	5	6
Керівник– підлеглий		Деескалація напруги та маркування доречності	Пом'якшується директив і зворотний зв'язок; / задають рамку виконання; позначає критичність / пріоритет без підвищення емоційності тексту	Межі допустимого, ввічливості, пріоритети	Високий: «емоційні» емодзі можуть трактуватися як недоречність, іронія або розмивання статусної дистанції

Висновки і перспективи подальших досліджень. Емодзі у цифровому діалозі функціонують як соціальні сигнали, які не лише передають емоційну валентність, а й калібрують близькість, ввічливість, підтримку та межі допустимого залежно від типу стосунків і статусних ролей. Їхній внесок у смислотворення доцільно інтерпретувати через прагматику іллокутивної сили (пом'якшення директивів, маркування іронії, підсилення експресивів) та логіку моделі EASI, де емодзі запускають як інференції щодо наміру й доречності, так і афективні реакції, що впливають на довіру, готовність до співпраці та тон відповіді. Водночас контекстна залежність значень і платформна варіативність відображення створюють умови для різночитань, особливо у формальних комунікаціях «викладач–студент» і «керівник–підлеглий», де діє підвищена чутливість до норм і дистанції. Перспективи подальших досліджень пов'язані з побудовою україномовних корпусів цифрового листування та експериментальною перевіркою ефектів емодзі в різних ролях і ситуаціях (зокрема в освітній та професійній взаємодії), зіставленням українських і європейських норм використання, а також із розробленням практичних рекомендацій щодо доречності емодзі для запобігання комунікативним збоєм і конфліктним прочитанням.

Література:

1. Веремчук Е. О., Шевчук О. В. Особливості використання емодзі в англomовному текстовому онлайн спілкуванні (на матеріалі постів в мережі X та корпусу СМС WhatsApp). *Вчені записки Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2025. Т. 36, № 75 (4). Ч. 1. С. 143–147. DOI: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.4.1/23>
2. Олейник А. О. Роль символів емодзі та їх значення у спілкуванні онлайн. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. 2022. № 3. С. 108–114. DOI: <https://doi.org/10.24195/spj1561-1264.2022.3.15>
3. Переяслов В., Ткач О. Прагматика й функціональність емодзі в цифровій комунікації (дискурс судової лінгвістики). *Славістика в сучасному світі: методологічні й ціннісні орієнтири* : матеріали V Міжнар. славіст. конф., присвяч. пам'яті святих Кирила і Мефодія (м. Харків, 23 трав. 2025 р.) / Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди та ін. ; за заг. ред. О. О. Маленко. Харків : ХІФТ, 2025. С. 119-129.
4. Bai Q., Dan Q., Mu Z., Yang M. A Systematic Review of Emoji: Current Research and Future Perspectives. *Frontiers in Psychology*. 2019. Vol. 10. Art. 2221. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02221>
5. Courtice E. L., Lawrence M., Collin C. A., Boutet I. Emojis at Work: The Effects of Emoji Use on Perceptions of Competence and Appropriateness. *Collabra: Psychology*. 2026. Vol. 12, No. 1. Art. 147309. DOI: <https://doi.org/10.1525/collabra.147309>
6. Dresner E., Herring S. C. Functions of the Nonverbal in CMC: Emoticons and Illocutionary Force. *Communication Theory*. 2010. Vol. 20. No. 3. P. 249–268. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1468-2885.2010.01362.x>
7. Glikson E., Cheshin A., van Kleef G. A. The Dark Side of a Smiley: Effects of Smiling Emoticons on Virtual First Impressions. *Social Psychological and Personality Science*. 2018. Vol. 9, No. 5. P. 614–625. DOI: <https://doi.org/10.1177/1948550617720269>
8. Kralj Novak P., Smailović J., Sluban B., Mozetič I. Sentiment of Emojis. *PLOS ONE*. 2015. Vol. 10. No. 12. Art. e0144296. DOI: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0144296>
9. Miller H., Thebault-Spieker J., Chang S., Johnson I., Terveen L., Hecht B. “Blissfully Happy” or “Ready to Fight”: Varying Interpretations of Emojis. *Proceedings of the International AAAI Conference on Web and Social Media*. 2016. Vol. 10, No. 1. P. 259–268. DOI: <https://doi.org/10.1609/icwsm.v10i1.14757>
10. Rodrigues D. L., Cavalheiro B. P., Prada M. Emoji as Icebreakers? Emoji can signal distinct intentions in first time online interactions. *Telematics and Informatics*. 2022. Vol. 69. Art. 101783. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.tele.2022.101783>
11. Van Kleef G. A. How Emotions Regulate Social Life. *Current Directions in Psychological Science*. 2009. Vol. 18, No. 3. P. 184–188. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1467-8721.2009.01633.x>

12. Vareberg K. R., Vogt O., Berndt M. Putting your best face forward: How instructor emoji use influences students' impressions of credibility, immediacy, and liking. *Education and Information Technologies*. 2023. Vol. 28, No. 5. P. 6075–6092. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10639-022-11421-w>

References:

1. Veremchuk, E. O., & Shevchuk, O. V. (2025). Osoblyvosti vykorystannia emodzi v anhlovmovnomu tekstovomu onlain spilkuванні (na materialii postiv v merezhi X ta korpusu SMS WhatsApp) [Features of emoji use in English-language online text communication (based on posts on X and the WhatsApp SMS corpus)]. *Vcheni zapysky Tavriiskoho natsionalnoho universytetu imeni V. I. Vernadskoho. Serii: Filolohiia. Zhurnalistyka – Scientific Notes of V. I. Vernadsky Tavrida National University. Series: Philology. Journalism, 36(75(4), Part 1), 143–147. DOI: <https://doi.org/10.32782/2710-4656/2025.4.1/23> [in Ukrainian].*
2. Oleinyk, A. O. (2022). Rol symvoliv emodzi ta yikh znachennia u spilkuванні onlain [The role of emoji symbols and their meaning in online communication]. *Perspektyvy. Sotsialno-politychnyi zhurnal – Perspectives. Socio-Political Journal*, (3), 108–114. DOI: <https://doi.org/10.24195/spj1561-1264.2022.3.15> [in Ukrainian].
3. Pereiaslov, V., & Tkach, O. (2025). Prahmatyka y funktsionalnist emodzi v tsyfrovii komunikatsii (dyskurs sudovoi linhvistyky) [Pragmatics and functionality of emoji in digital communication (discourse of forensic linguistics)]. In O. O. Malenko (Ed.), *Slavistyka v suchasnomu sviti: metodolohiini y tsinnisni oriientyry: materialy V Mizhnar. slavist. konf., prysviach. pamiaty sviatykh Kyryla i Mefodiia (m. Kharkiv, 23 trav. 2025 r.)* [Slavic studies in the modern world: Methodological and value orientations: Proceedings of the 5th International Slavic Conference dedicated to the memory of Saints Cyril and Methodius (Kharkiv, May 23, 2025)] (pp. 119–129). KhIFT [in Ukrainian].
4. Bai, Q., Dan, Q., Mu, Z., & Yang, M. (2019). A systematic review of emoji: Current research and future perspectives. *Frontiers in Psychology*, 10, Article 2221. DOI: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.02221> [in English].
5. Courtice, E. L., Lawrence, M., Collin, C. A., & Boutet, I. (2026). Emojis at work: The effects of emoji use on perceptions of competence and appropriateness. *Collabra: Psychology*, 12(1), Article 147309. DOI: <https://doi.org/10.1525/collabra.147309> [in English].
6. Dresner, E., & Herring, S. C. (2010). Functions of the nonverbal in CMC: Emoticons and illocutionary force. *Communication Theory*, 20(3), 249–268. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2885.2010.01362.x> [in English].
7. Glikson, E., Cheshin, A., & van Kleef, G. A. (2018). The dark side of a smiley: Effects of smiling emoticons on virtual first impressions. *Social Psychological and Personality Science*, 9(5), 614–625. DOI: <https://doi.org/10.1177/1948550617720269> [in English].
8. Kralj Novak, P., Smailović, J., Sluban, B., & Mozetič, I. (2015). Sentiment of emojis. *PLOS ONE*, 10(12), Article e0144296. DOI: <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0144296> [in English].
9. Miller, H., Thebault-Spieker, J., Chang, S., Johnson, I., Terveen, L., & Hecht, B. (2016). “Blissfully happy” or “Ready to fight”: Varying interpretations of emoji. *Proceedings of the International AAAI Conference on Web and Social Media*, 10(1), 259–268. DOI: <https://doi.org/10.1609/icwsm.v10i1.14757> [in English].
10. Rodrigues, D. L., Cavalheiro, B. P., & Prada, M. (2022). Emoji as icebreakers? Emoji can signal distinct intentions in first time online interactions. *Telematics and Informatics*, 69, Article 101783. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.tele.2022.101783> [in English].
11. Van Kleef, G. A. (2009). How emotions regulate social life. *Current Directions in Psychological Science*, 18(3), 184–188. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1467-8721.2009.01633.x> [in English].
12. Vareberg, K. R., Vogt, O., & Berndt, M. (2023). Putting your best face forward: How instructor emoji use influences students' impressions of credibility, immediacy, and liking. *Education and Information Technologies*, 28(5), 6075–6092. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10639-022-11421-w> [in English].

Дата першого надходження статті до видання: 17.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 14.05.2026